

Daltonboek

Daltonschool

Rhenen-Elst

Rhenen

Elst

Voorwoord

Dit is het Daltonboek van Daltonschool Rhenen-Elst. Met dit plan willen wij u informeren over het Daltononderwijs op onze school. Het Daltonplan is bedoeld voor leerkrachten, stagiaires, ouders en verzorgers, ons bestuur, de onderwijsinspectie, de visitatiecommissie van de Nederlandse Dalton Vereniging en andere belangstellenden.

In dit plan kunt u lezen hoe wij ons Daltononderwijs inrichten en wat u van ons mag verwachten. Daarnaast kunt u in het plan ook vinden hoe wij de verdere ontwikkeling van de school zien.

Sinds juni 2012 zijn wij Daltonschool. In het schooljaar 2016-2017 heeft onze school een nieuwe naam Daltonschool Rhenen en Daltonschool Elst. (Voorheen OBS de Driesprong locatie Bantuin te Rhenen en locatie Woudmees te Elst).

Onze school geeft Daltononderwijs vorm en inhoud, door op allerlei gebieden samen te werken aan verbetering van ons onderwijs. De schoolleiding, leerkrachten, leerlingen en ouders hebben daarbij een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit vraagt naast een grote inzet van het team, ook actieve betrokkenheid van ouders en leerlingen.

Het plan is tot stand gekomen en uitgewerkt door de Daltoncoördinatoren van beide locaties in samenwerking met de schoolleiding. Het team is bevraagd en heeft de input verzorgd. Zij hebben geëvalueerd en gereflecteerd op de uitwerking van de Daltonkernwaarden bij ons in school.

Wij zijn trots om op deze manier onze werkwijze aan u te kunnen presenteren.

Namens het team van Daltonschool Rhenen-Elst,

Heidi van Appeldoorn

Directeur Daltonschool Rhenen en Elst

Inhoud

1. Schoolgeschiedenis en algemene informatie	1
1.2 Daltonschool Rhenen	1
1.3 Daltonschool Elst	1
1.4 Het schoolbestuur	2
2. Waar Daltonschool Rhenen-Elst voor staat:	3
2.1 Daltononderwijs	3
2.2 De visie en missie van onze school:	3
2.3 Openbaar onderwijs: Niet apart maar samen.	3
3. Het ontstaan van Daltononderwijs:	4
4. Van drie principes naar vijf kernwaarden	5
4.1 De huidige vijf kernwaarden van het Daltononderwijs	6
4.1.1 Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	6
4.1.2 Zelfstandigheid	6
4.1.3 Samenwerken	7
4.1.4 Effectiviteit/efficiency	7
4.1.5. Reflectie	8
4.2 Borging voorheen de zesde kernwaarde.	8
5. Daltonontwikkeling	9
5.1 Aanbevelingen visitatie mei 2012	9
5.2 Daltonontwikkeling Daltonschool Rhenen-Elst	9
5.3 Reflectie op ons Daltononderwijs	11
5.4 Groepsbezoeken	13
6. Huidige werkwijze	15
6.1 Kernwaarde Vrijheid en verantwoordelijkheid	15
6.2 Kernwaarde Zelfstandigheid	16
6.3 Kernwaarde Samenwerken	17
6.4 Kernwaarde Effectiviteit	18
6.5 Kernwaarde Reflectie	19
6.2 Daltonwerkboeken	20
7 Dalton en de mensen	21
7.1 Leerkrachten en team	21
7.2 Daltoncoördinator	21
7.3 Ouders en leerlingen	22
7.3.1 Leerlingen	22

7.3.2 Ouders	23
Bijlagen	24
Bijlage 1: LINK Visitatieverlag 23-02-2017	24
Bijlage 2: Kijkwijzer Daltonschool Rhenen-Elst	25
Bijlage 3: Visie Dalton en ouderbetrokkenheid.	27

1.Schoolgeschiedenis en algemene informatie

Onze school bestaat uit twee locaties. Locatie Rhenen bestaat ongeveer 115 jaar, locatie Elst bestaat zo'n 55 jaar. De scholen vielen voorheen onder de Gemeente Rhenen. In 1998 zijn de scholen door fusie samengekomen. Voorheen waren er drie locaties (toen heette het Driesprong), vanaf 2001 nog twee. In 2010 hebben we ervoor gekozen als team om Daltonschool te worden. Vanaf 2012 zijn wij gecertificeerd als Daltonschool.

Onze school werkt vanuit een gedeelde visie. We hebben wel te maken met twee verschillende locaties met twee teams, waar verschillen zijn in de aanpak. Dit komt o.a. door het gebouw, dat een andere werkwijze vraagt als het gaat om de werkplekken voor leerlingen. Het is ook zo dat de teams verschillende onderwerpen aanpakken en onderzoeken. Deze ruimte moet er zijn. Van elkaar leren, door uit te wisselen met de locaties heeft in onze ogen een meerwaarde.

Bantuinweg 43
3911MV Rhenen
T:0317612161
e-mail: directie@daltonrhenen.nl
website: www.daltonrhenen.nl

De Spijlen 1
3921EK Elst
T: 0318471788
e-mail: directie@daltonelst.nl
website: www.daltonelst.nl

1.2 Daltonschool Rhenen

Locatie Rhenen (voorheen locatie Bantuin) heeft een lange bestaansgeschiedenis. De school ligt in een rustige wijk. Het schoolplein is beschermd en ligt aan de achterzijde van het gebouw. De lokalen hebben een nieuwe inrichting en bieden de mogelijkheid tot het geven van modern Daltononderwijs. In het gebouw zijn ook een peuterspeelzaal (Olleke Bolleke) en een kinderopvang (Kinderopvang de Regenboog) gevestigd. Met beide is er regelmatig overleg en werken we nauw samen. Daltonschool Rhenen is een kleinschalige school met veel aandacht voor de individuele leerling.

1.3 Daltonschool Elst

Daltonschool Elst (voorheen locatie Woudmees) is gesitueerd in een nieuwe wijk van Elst. Het gebouw (Het Beste Goed) waar de school deel van uitmaakt is multifunctioneel en huisvest meerdere gebruikers. In het gebouw zijn een kinderopvang (kinderopvang de Regenboog), een peuterspeelzaal (de Olifant), de bibliotheek, het plaatselijke Dorpshuis, huisartsenpost enz. te vinden. Regelmatig vindt er overleg plaats om de samenwerking tussen de diverse gebruikers vorm te geven. Deze school is modern ingericht en voorzien van nodige middelen om Daltononderwijs vorm te geven.

1.4 Het schoolbestuur

Op 1 augustus 2004 is de stichting Partners Primair Onderwijs de Link opgericht. Kortweg PPO de Link genoemd. In onze stichting zijn de openbare scholen uit drie gemeenten ondergebracht, de gemeenten Renkum, Wageningen en Rhenen. Stichting PPO de Link bestaat uit elf scholen, tien scholen voor basisonderwijs en één school voor speciaal onderwijs (SBO de Dijk). Daltonschool Rhenen-Elst is een onderdeel van PPO de Link. De scholen richten zich in hun planvorming enerzijds op de bovenschoolse organisatiedoelen en beleidsdocumenten en anderzijds op eigen plannen. De eigen plannen zijn verwoord in het vierjaarlijkse schoolplan. Hier is maximale ruimte voor de visie die de scholen hebben op de eigen pedagogische en onderwijskundige uitgangspunten.

PPO de Link is een stichting voor openbaar onderwijs. Veel mensen associëren openbaar onderwijs als waardenvrij. Dit is vanzelfsprekend niet het geval. De scholen van PPO de Link hebben normen en waarden hoog in het vaandel waarbij respect voor ieders overtuiging en levensvisie voorop staat.

Meer informatie over PPO de Link kunt u vinden op de website www.podelink.nl.

2. Waar Daltonschool Rhenen-Elst voor staat:

2.1 Daltononderwijs

Wie voor onze school kiest, kiest voor Daltononderwijs. Dit betekent, dat er gewerkt en gehandeld wordt volgens vijf kernwaarden. Deze waarden zijn: Zelfstandigheid, samenwerken, reflecteren, vrijheid en verantwoordelijkheid en effectiviteit en doelmatigheid. Je vindt deze waarden op allerlei manieren in ons onderwijs terug. (de uitwerking van de kernwaardes vindt u terug in hoofdstuk...)

2.2 De visie en missie van onze school:

Daltonschool Rhenen-Elst is een openbare Daltonschool, waarbinnen alle kinderen, ouders, leerkrachten en andere betrokkenen samenwerken aan een veilige omgeving. Op onze school is iedereen welkom.

We leren kinderen samenwerken, elkaar respecteren en accepteren. We werken aan zelfstandigheid. Kinderen kunnen daardoor een actieve onderzoekende houding verkrijgen, waardoor ze later zich kunnen ontwikkelen tot zelfbewuste kritische mensen. We geven kinderen keuzevrijheid. Kinderen mogen kiezen en mogen zich verder ontwikkelen op gebieden, waar hun interesses/creativiteit ligt. Kinderen werken aan een taak op maat, waarbij zij zelf mogen kiezen in welk tempo, waar en op welk tijdstip zij dit maken. Kinderen op onze school leren reflecteren op eigen handelen, maar leren ook kritisch te kijken naar de wereld om zich heen.

Wij vinden dat we kinderen moreel en cultureel moeten vormen. Kinderen worden gestimuleerd om zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk te zijn. Daarbij spelen ouders een belangrijke rol. Ouders worden in onze school betrokken bij de ontwikkelingen, die gaande zijn in de school. De leerkrachten, het kind en de ouders werken daarbij samen.

De ontwikkeling van het kind staat centraal. Zij moeten zich voorbereiden op het leven, werken en samenleven in de huidige maatschappij.

Korter verwoord in onze missie:

“Samen leren voor de toekomst”.

2.3 Openbaar onderwijs: Niet apart maar samen.

Naast Daltononderwijs zijn wij ook een openbare school. Dat betekent, dat wij een school zijn, waar ruimte is voor verschillen. Iedereen is welkom. Een openbare school staat open voor alle kinderen ongeacht levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. We

houden rekening met elkaar en gaan uit van wederzijds respect. Normen en waarden vinden we erg belangrijk. De school heeft tot taak kinderen optimaal voor te bereiden op de maatschappij. Er wordt daarom nagestreefd de kinderen te leren hun eigen waarden, mening, en overtuiging in harmonie te verenigen met die van anderen.

3. Het ontstaan van Daltononderwijs:

Het Daltononderwijs bewijst al honderd jaar lang haar waarde. De onderwijsvorm is gebaseerd op de ideeën van de Amerikaanse pedagoge Helen Parkhurst. Haar ideeën over individuele en niet klassikale ontplooiing van leerlingen baseerde zij op haar ervaring als leerkracht.

Helen Parkhurst (1886-1973)

René Berends en Hans Wolthuis (2014)

In 1905 werkt Parkhurst op schooltjes met slechts één klas. Daar kreeg zij te maken met veertig leerlingen verdeeld over acht leerjaren. Vanzelfsprekend was 'normaal lesgeven' volstrekt onmogelijk. Daarom koos zij voor een aanpak met een gedeelte zelfstudie. Zij overlegde met de leerlingen over wat hun eigen verantwoordelijkheid zou kunnen zijn en de rol van de leerkracht. Eén en ander werd vervolgens schriftelijk vastgelegd in een soort van contract: de taak. De leerlingen beloofden bij dit contract dat zij aan hun taak zouden werken en die op tijd af zouden hebben.

Helen Parkhurst beloofde de leerlingen hulp te bieden indien dit noodzakelijk was. In eerste instantie ging het Helen Parkhurst dus om praktische oplossingen om de efficiëntie van het onderwijs te verhogen. In die situatie was zelfstandig werken noodzakelijk, maar al snel raakte ze ervan overtuigd dat deze aanpak voor alle leerlingen goed was. Tussen 1913 en 1915 werkte Parkhurst in Italië met de beroemde pedagoge Montessori en kregen haar ideeën een pedagogische grondslag.

Enkele jaren later legde zij haar visie op onderwijs vast in het boek: 'Education on the Dalton Plan' (1922). Later werden haar ideeën toegepast in de 'State Highschool' in Dalton, Massachusetts. Naar deze plaats is het Daltononderwijs genoemd.

De historische praktijk en de publicaties van de grondlegster van het daltononderwijs, Helen Parkhurst, vormen een blijvende inspiratiebron voor de Nederlandse Dalton Vereniging in haar streven het daltononderwijs te promoten en te verbeteren.

Daltononderwijs staat voor dynamiek, voor gestaag verder werken aan ontwikkeling. Een daltonschool is een school in beweging, een school in ontwikkeling. Het is aan de school zelf het ambitieniveau en de bijbehorende invulling te bepalen. Immers: "Dalton is an influence, not a method!" Elke school bepaalt daarom zelf haar grenzen in de mate waarin principes van verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, samenwerken en reflectie op een efficiënte, doelmatige manier gestalte krijgen en geborgd worden. Het is Dalton eigen, dat scholen daarbij keuzes maken en die keuzes ook kunnen verantwoorden en uitdragen.

Voor meer informatie over daltononderwijs verwijzen wij u naar de website van de Nederlandse Dalton Vereniging :www.dalton.nl

4. Van drie principes naar vijf kernwaarden

De Nederlandse Daltonidentiteit was altijd gebaseerd op drie principes. Onderwijs en dus ook Daltononderwijs is constant in ontwikkeling. De veranderingen op het gebied van ontwikkelingspsychologie en didactische en maatschappelijke inzichten hebben in 2012 geleid tot een kritische bezinning op de Daltonuitgangspunten. Hieruit zijn vijf nieuwe kernwaarden ontwikkeld die hieronder kort beschreven staan.

In de daltondriehoek zijn de uitgangspunten te vinden die als leidraad dienen voor ons onderwijs. Verantwoordelijkheid nemen en geven en vertrouwen vragen en schenken zijn onlosmakelijk verbonden met het afleggen van verantwoording en het vragen van verantwoording aan anderen.

Vertrouwen schenken-vragen

We vertrouwen erop dat kinderen willen leren, dat ze goede keuzes kunnen maken, dat ze kunnen samenwerken en kunnen organiseren. Dat betekent voor de school, dat we kinderen serieus nemen en ze dat vertrouwen moeten schenken.

Verantwoording afleggen-vragen

Leerlingen leggen verantwoording af over de taken die in vrijheid, zelfstandig en/of in samenwerking uitgevoerd moeten worden en leerkrachten begeleiden dit proces. Daardoor leren leerlingen reflecteren op de wijze waarop er gewerkt is en op de resultaten van het werk. Dat afleggen van verantwoording gaat dus niet alleen over het eindproduct van het

leren, maar ook over het leerproces zelf. In het Daltononderwijs wordt verwacht van de leerkracht dit zowel vooraf als achteraf te begeleiden.

Verantwoordelijkheid geven-nemen

Het vertrouwen in de kinderen vormt de basis voor het geven van verantwoordelijkheden. De kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen voor bijvoorbeeld het eigen leren, voor de schoolomgeving, voor de medeleerlingen, uiteindelijk zelfs voor de maatschappij. Daltononderwijs wil kinderen uiteindelijk opvoeden tot positieve, democratische, verantwoordelijke medeburgers; "Mensen zonder vrees" (Helen Parkhurst).

4.1 De huidige vijf kernwaarden van het Daltononderwijs

4.1.1 Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

"Freedom and responsibility together perform the miracle"

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

4.1.2 Zelfstandigheid

"Experience is the best and indeed the only real teacher"

Zelfstandig leren en werken op een daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht een klus klaren en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien

noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van een leerling. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

4.1.3 Samenwerken

“The school functions as a social community”

Een daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een daltonschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerling, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap.

Een daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

4.1.4 Effectiviteit/efficiency

“Efficiency measure “ a simple and economic reorganization of the school”

Effectiviteit: de hoofddoelstelling van dalton is Parkhurst's 'Fearless human being', de mens zonder vrees, die zich verantwoordelijk weet en voelt en die deze verantwoordelijkheid ook aankan. Het gaat om rendement op het terrein van onderwijsopbrengsten en op het terrein van persoonlijkheidsontwikkeling. In de daltonvisie gaan we ervan uit, dat het werken aan deze persoonlijkheidsontwikkeling in belangrijke mate bijdraagt aan het behalen van ambitieuze leerdoelen; het maximale uit leerlingen halen uitgaande van ieders talent. Een daltonschool anno nu heeft ook nauwkeurig beschreven welke doelen ze precies wil halen qua persoonlijkheidsontwikkeling: wat kun je van onze leerlingen verwachten (in relatie tot hun leeftijd) ten aanzien van zelfstandigheid, vrijheid/verantwoordelijkheid, samenwerking en reflectie. Efficiency/doelmatigheid: een daltonschool probeert zo efficiënt mogelijk aan haar doelen te werken. Onderwijsleertijd, middelen en instructie zo efficiënt mogelijk en op maat inzetten; zelfstandig werken als het kan, samenwerken als dat wenselijk is. Een daltonschool leert haar leerlingen steeds meer verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leer- en ontwikkelingsproces, rekening houdend met individuele verschillen en persoonlijke leerdoelen. Daarvoor is het noodzakelijk, dat een leerling leert reflecteren op zijn eigen leerproces en leerresultaten en op zijn eigen persoonlijkheidsontwikkeling. Vertrouwen is de

basis. Een situatie, waarin de leerling echte verantwoordelijkheid krijgt en ook gevraagd wordt verantwoording af te leggen over wat hij gedaan heeft met het in hem gestelde vertrouwen. In deze visie op dalton leert een leerling steeds meer zichzelf aan te sturen (zelfregulatie) en wordt 'ownership', of zelfs 'leadership' van de leerling steeds belangrijker. Hierbij speelt de nieuwe kernwaarde 'reflectie' een sleutelrol.

4.1.5. Reflectie

"I would be the first to hear welcome criticism"

Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent werkend op een daltonschool reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over het onderwijs voortdurend plaats. Reflectie en evaluatie dragen in hoge mate bij tot een verkenning van de leerweg om het beoogde doel te bereiken.

4.2 Borging voorheen de zesde kernwaarde.

"Door verschillen te delen, vermenigvuldigt de kwaliteit"

Borging was de zesde kernwaarde, maar het is nu een losstaand onderdeel van Dalton. Daltonscholen in Nederland werken samen aan kwalitatief goed daltononderwijs door allemaal deel te nemen aan planmatige zelfevaluatie en visitatie. Een daltonschool is een lerende organisatie, die haar leerkrachten ondersteunt bij het zich permanent scholen en bij het experimenteren in en reflecteren op hun praktijk. Teamleren heeft op een daltonschool hoge prioriteit. Verantwoordelijkheden voor dalton liggen in het team van docenten. Het daltononderwijs zet ook sterk in op het maatjesleren van scholen binnen en buiten een regio. Daltonscholen borgen hun kernwaarden door middel van een planmatige zelfevaluatie en visitatie. De Nederlandse DaltonVereniging geeft licenties en certificaten af aan instituten, scholen en personen als zij er blijk van geven de kernwaarden op goede wijze in de praktijk vorm en inhoud te hebben gegeven.

5. Daltonontwikkeling

In mei 2012 is onze school voor de eerste maal bezocht en beoordeeld door bezoekers van de Daltoncommissie. In dit hoofdstuk vindt u de aanbevelingen van het bezoek en hoe eraan gewerkt is. Daarnaast staat in een overzicht beschreven hoe de Daltonontwikkeling van onze school verder is verlopen en welke onderwerpen, verbeteringen wij hebben doorlopen.

5.1 Aanbevelingen visitatie mei 2012 ¹

Aanbeveling 1

Schenk vertrouwen aan je leerling, geef hem meer ruimte voor eigen inbreng. Zet de stap naar minder leerkrachtgebonden en meer leerlinggestuurd

Aanbeveling 2

Neem de leerling mee in het daltonproces, hij moet dit kunnen verwoorden om het meer eigen te maken.

Aanbeveling 3

Zorg dat de verschillen in ontwikkeling van kinderen terug te vinden is op de taak.

Aanbeveling 4

Zorg voor meer inhoud van de taak. De dagtaak mag meer omvang hebben, begin hiermee vanuit de kleutergroep en trek de lijn door.

Aanbeveling 5

Veel is al gebeurd en zichtbaar, maar er zijn verschillen. Werk de doorgaande lijn verder uit naar meer eenheid.

5.2 Daltonontwikkeling Daltonschool Rhenen-Elst

De Daltonontwikkeling van onze school staat structureel op de agenda. Zelfstandigheid, Samenwerken, Vrijheid en Verantwoordelijkheid, Reflectie en effectiviteit zijn kernwaarden waar onze werkwijze op gebouwd is.

Daltonontwikkeling 2012 tot 2019

¹ Volledig visitatieverslag 29-05-2012 bijlage 1

2012/ 2013:

- Gemaakte afspraken doornemen en samenwerken
- Leerlijn samenwerken opzetten
- Afspraken samenwerken. W.V.T.T.K.
- Rapporten Daltonproof maken.
- Start aanbeveling 1: Schenk vertrouwen aan je leerling, geef hem meer ruimte voor eigen inbreng. Zet de stap naar minder leerkrachtgebonden en meer leerlinggestuurd.
o.l.v. Brigitte Witmus aanbeveling 1 onder de loep nemen.
- Aanbeveling 4: Zorg voor meer inhoud van de taak. De dagtaak mag meer omvang hebben, begin hiermee vanuit de kleutergroep en trek de lijn door.

2014/ 2015:

- Evalueren gemaakte afspraken (Annette)
- Werkhouding/ correctiewerk/ leerstijlen (Annette)
- Leerlingen bewust maken van de voordelen van Daltononderwijs (aanbeveling 2) (Pascal)
- Rode (Dalton-)draad door beide scholen (aanbeveling 5) (Pascal)
- Leerlijn reflecteren (Pascal)
- Hoe laten we verschillen in niveaus zien op de taak? Eén manier door de hele school (aanbeveling 3) (Pascal)

2015/ 2016:

- Evalueren gemaakte afspraken;
- Leerlijnreflecteren
- Visitatie voorbereiden activiteiten
- Evalueren leerlingenraad BT/ WM
- Werkhouding / correctie

2016/ 2017:

- Inrichting Daltonschoon Rhenen nieuwe meubels. Daltonafspraken hierover maken.
- Gemaakte afspraken doornemen en eventueel aanpassen.
- Invoeren ik- doelen. Eerste moment is voor de herfstvakantie.
- Voorbereiden Visitatie voorjaar 2017 o.l.v. Daltoncoördinator
- Visitatie!
- Loslaten vastleggen
- Doorgaande lijn borgen

2017 – 2018:

- Evalueren gemaakte afspraken; keuzewerk/reflecteren/weektaak/samenwerken
- Groepsoverstijgend werken
- Leerlijn reflecteren uitwerken
- Loslaten
- Evaluatie visitatie, komen tot nieuwe planning /keuzes aanbevelingen.
- Het implementeren van de ik-doelen en het borgen hiervan in evt. een portfolio
- Ouderbetrokkenheid en Dalton.

2018- 2019:

- Er is n.a.v. een keuze gemaakt uit de aanbevelingen van de visitatie februari 2017.

- Evalueren gemaakte afspraken
- Leerstijlen (wens)
- Op bestuursniveau wordt een nieuwe gesprekkencyclus /werkvorm gemaakt. Aanvullend komen tot een omschrijving van de competenties van de Daltonleerkracht. (Directie)
- Ouderbetrokkenheid en Dalton
- Dalton schoolplan 2019-2023 wordt gemaakt.

Voornemens doelen schoolplan 2019-2023

2019-2020
• Daltonplan borgen en bijstellen-werkwijze • Daltonwerkboek borgen en bijstellen • Scholing nieuwe collega's jaarlijks inventariseren en op reële termijn laten volgen. • Kinderen meer eigenaar maken van de ik-doelen Taak staat centraal. • Werken met doelen meer uitwerken in de groepen • Minder leerkracht-gebonden en meer leerling-gestuurd.
2020-2021
• Daltonplan borgen en bijstellen-werkwijze • Daltonwerkboek borgen en bijstellen • Scholing nieuwe collega's jaarlijks inventariseren en op reële termijn laten volgen. • Kinderen meer eigenaar maken van de ik-doelen Werken vanuit doelen staat centraal. • Werken met doelen meer uitwerken in de groepen • Minder leerkracht-gebonden en meer leerling-gestuurd.
2021-2022
• Daltonplan borgen en bijstellen-werkwijze • Daltonwerkboek borgen en bijstellen • Scholing nieuwe collega's jaarlijks inventariseren en op reële termijn laten volgen. • Visitatie voorbereiden • Neem de leerling mee in het daltonproces, hij moet dit kunnen verwoorden om het meer eigen te maken.
2022-2023
• Daltonplan borgen en bijstellen-werkwijze • Daltonwerkboek borgen en bijstellen • Scholing nieuwe collega's jaarlijks inventariseren en op reële termijn laten volgen. • Adviezen visitatie oppakken in d.m.v. een ontwikkelplan.

5.3 Reflectie op ons Daltononderwijs

Om een goed beeld te krijgen hoe er in onze school wordt gewerkt op Daltongebied hebben alle leerkrachten het 16 veld ingevuld in schooljaar 2015/ 2016. Alle scores waren ruim voldoende/ goed, maar bij 8 van de 10 leerkrachten kwam één punt er als minst sterk eruit.

Dat was het punt: Organisatie/ zelfstandigheid. Punten waar onze leerkrachten zichzelf onvoldoende op scoren zijn:

1. Kinderen controleren hun eigen werk en houden hun vorderingen bij
2. Kinderen maken afspraken met zichzelf over wat en hoeveel ze af hebben in een bepaalde hoeveelheid tijd
3. Bij mij bepalen kinderen zelf met hoeveel ze in een hoek werken
4. Ik laat een aantal organisatorische taken aan de kinderen over
5. Kinderen hebben bij mij keuzemogelijkheden in de taken in de volgorde waarin ze werken: een dagdeel-,dag- of weektaak
6. Ik betrek de kinderen in de samenstelling van de tafelgroepen
7. Ik laat de kinderen meebepalen hoe de klas wordt ingericht
8. Ik heb vooral open kasten in de klas
9. De kinderen mogen zelf een hoek inrichten
10. Ik zorg voor een opstelling waarin elkaar helpen vanzelfsprekend is
11. Ik heb vrij toegankelijke extra materialen, zoals een collectie boeken en spelletjes.
12. Ik daag kinderen uit nieuwe materialen en situaties te ontdekken
13. Ik plan ruimte in voor taken waarin de eigen mening van leerlingen naar voren komt
14. Ik heb ruimtes in mijn klas waar niet steeds mijn oog op valt

De ontwikkeling naar aanleiding van het invullen van het 16-veld op Daltonschool Rhenen

Vanaf groep 4 wordt het rekenwerk zelfstandig nagekeken en naarmate de kinderen ouder worden krijgen zij de mogelijkheid om meerdere vakken zelf te corrigeren. Daarnaast gebruiken de onderbouwgroepen ook zelfcorrigerend materiaal (zoals piccolo). Het klopt dus dat in sommige groepen nog niet zelf wordt gecorrigeerd.

Op onze school kiezen we ervoor om elke dag dagritmekaarten op te hangen voor elke groep, zodat het voor de kinderen duidelijk is welke les er op welk moment gegeven wordt. Kinderen mogen wel zelf kiezen wanneer zij het werk verwerken.

Steeds vaker worden kinderen van de bovenbouw ingezet om iets op schoolniveau te organiseren. Zo hosten zij zelf in Rhenen de "B-factor" en beheren zij de buitenspeelmateriaal. Hiernaast komt onze leerlingenraad regelmatig bij elkaar om van gedachten te wisselen over het reilen en zeilen op school.

Op onze school richten de leerkrachten de groepen in, maar kinderen mogen wel suggesties doen voor een betere inrichting. Daarnaast werken sommige groepen met zelfstandige werkplekken en zijn de leerlingen helemaal vrij om te kiezen waar ze willen zitten.

Dit schooljaar heeft locatie Daltonschool Rhenen nieuwe meubels aangeschaft. Daarbij zijn we uitgegaan van de Daltonprincipes. Zo zijn er achter in de klas dichte en open kasten gerealiseerd, maar ook een open keuzewerkkast waar alle materialen vrij toegankelijk zijn voor kinderen.

In onze klassen werken we met het maatjessysteem, dus samenwerken is een gegeven. Tijdens de klassenbezoeken zal er gekeken worden naar inrichting van de klas, zodat er makkelijk samengewerkt kan worden, zowel met een maatje, als met een groepje.

Voor 2016/ 2017 is er budget vrijgemaakt voor de aanschaf van nieuwe materialen wat betreft keuzewerk.

Waar wil het team van Daltonschool Rhenen schooljaar 2016-2017 aan werken?:

- Kinderen meer vrijheid geven in: zelf corrigeren van werk, organiseren van activiteiten, keuze van werkplekken
- Aanschaf nieuwe materialen keuzewerk en zoeken naar toepassingen nieuw en aanwezig materiaal.
- Tijdens de klassenbezoeken zal er gekeken worden naar inrichting van de klas, zodat er makkelijk samengewerkt kan worden

De ontwikkeling naar aanleiding van het invullen van het 16-veld op Daltonschool Elst

Nadat we het 16-veld ingevuld hadden en daar de uitslag van kregen, zijn we aan de slag gegaan met het bovenstaande punt. De punten waar we in eerste instantie mee aan de gang zijn gegaan zijn punt 1-2-5-12 en 13.

Om deze punten te kunnen ontwikkelen hebben we ervoor gekozen om te gaan werken vanuit doelen. Op deze manier worden de leerlingen beter betrokken bij hun leerproces en zal hun zelfstandigheid vergroten. De leerlingen van groep 1-8 gaan aan het werk met hun ik-doel. Op deze manier willen we bereiken dat de leerlingen hun eigen interesses en talenten gaan ontdekken en ontplooiën. Naast dit ik-doel wordt er in groep 3-8 gewerkt vanuit doelen met betrekking tot de leervakken. We zijn begonnen met de doelen van rekenen en in groep 6-8 is dit inmiddels uitgebreid met de doelen van taal en in groep 7/8 ook met spelling. Groep 6-8 werkt op dit moment met een periodetaak, de leerlingen kunnen nu zelf een planning maken en bepalen in welke volgorde zij de taken gaan maken en wat ze af hebben in een bepaalde tijd. Doordat de groepen werken met doelen, hebben de leerling zelf een keuze in de volgorde van de taken. De leerling kan op de taak zien of de taak eerst uitgelegd moet worden door de leerkracht en welke taken zij individueel kunnen inplannen. Om te kunnen zien wanneer er een instructie is, maken de leerkrachten gebruik van een dagritme bord. Hierop is te zien wanneer er welke instructie is en welk doel het heeft. Wij maken hierbij ook gebruik van kloktijden. Voor wat betreft de organisatie en de inrichting van de klas, kunnen leerlingen altijd suggesties doen. De klas is zo ingericht dat het mogelijk is om samen te werken, maar ook om zelfstandig te werken. De leerlingen kunnen suggesties doen met betrekking tot de indeling van de tafelgroepjes, maar de uiteindelijke beslissing ligt bij de leerkracht.

Waar wil het team van Daltonschool Elst schooljaar 2016-2017 aan gaan werken?

- Wij willen gaan bereiken dat de leerlingen geen afstreeplijstje gaan afwerken, maar dat ze gaan reflecteren of ze het doel behaald hebben van die taak/periode. Kwaliteit boven kwantiteit.
- De leerlingen vooraf laten bedenken waar ze aan willen gaan werken en wat ze daarvoor nodig hebben. Dit wordt tussendoor ook gereflecteerd en desgewenst bijgestuurd.
- Keuzewerk koppelen aan de doelen die horen bij de kernvakken en meer algemene doelen, zoals bijvoorbeeld samenwerken. Bij deze doelen zullen we materialen verzamelen. Deze materialen worden dan in de doelenkast geplaatst zodat de leerlingen deze zelfstandig kunnen pakken. Naast het werken aan de doelen kunnen leerlingen ook zelf keuzewerk doen, de leerlingen kunnen in overleg met de leerkracht ook zelf een activiteit bedenken die ze willen gaan uitwerken. Wanneer voor de leerkracht duidelijk is welk doel de leerling wil bereiken en wanneer het uitvoerbaar is, dan kunnen ze hun keuze gaan uitwerken.

5.4 Groepsbezoeken

Minimaal 1 keer per jaar bezoekt de Daltoncoördinator de groepen. Daarbij wordt een kijkwijzer² ingezet. Hieronder de bevindingen van schooljaar 2016-2017

Samenvatting klassenbezoek Daltonschool Elst

Als Daltoncoördinator ben ik 28-9-2016 bij mijn collega's op bezoek geweest. Ik heb tijdens mijn bezoek vooral gekeken naar de inrichting/indeling van het lokaal, het gebruik van materialen en de inzet van de taken. Ik heb hierbij gebruik gemaakt van de kijkwijzer (zie bijlage). Na mijn bezoek heb ik mijn bevindingen besproken met de collega's. Het was de bedoeling dat ik dit individueel zou doen, maar vanuit het team kwam de wens om dit tijdens een teamvergadering te doen. Op deze manier was het voor iedereen duidelijk waar we nog aan moeten werken, maar vooral waar de positieve punten liggen. Zo kun je veel van en met elkaar leren. Na de bezoeken aan de collega's was ik een trotse Daltoncoördinator. Ik kon zien en voelen dat alle collega's heel hard aan het werk zijn om zich te ontwikkelen. Er zijn nog een aantal kleine puntjes die aangepast moeten worden voor wat betreft de doorgaande lijn. Ik zal ze hieronder kort weergeven.

- Groep 4/5 mist een stoplicht
- Een aantal collega's mist nog het stukje "speciaal voor mij" op de takenkaart
- Het gebruik van het blokje is nog niet helemaal geautomatiseerd
- Nog niet iedere groep heeft een nakijktafel
- De S van samenwerken kan ik nog niet terug vinden op alle taken
- De leerlingen van groep 7/8 reflecteren niet per dag/ week maar per periode

Deze punten zullen door de collega's worden opgepakt en ik zal in januari navragen of het gelukt is.

Waar ik vooral heel trots op ben, zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het werken vanuit doelen. Niet alleen vanuit de ik-doelen die we schoolbreed ingezet hebben, maar er wordt op dit moment heel veel geëxperimenteerd met het werken vanuit de leerdoelen. Er is allereerst ingezet op de doelen van rekenen en later zullen daar de doelen van taal aan toe gevoegd worden.

Al met al kan ik concluderen dat ik een trotse Daltoncoördinator ben van een enthousiast team.

Samenvatting klassenconsultaties Daltonschool Rhenen

November 2016 heb ik alle groepen op onze school bezocht. Ook groep 3, 4 waar ikzelf voor sta, bij mijn duo collega.

In ons Daltonwerkboekje staan alle afspraken, welke gelden voor onze locatie op Daltongebied. Deze afspraken worden goed nageleefd. In elke klas ben ik wel een uitzondering op de regels tegengekomen. Overigens wel met een goede reden. Ik zet ze hier even op een rij: Groep 1/ 2 werkt wel met het stoplicht, vooral om te oefenen. Daarbij gebruikt de juf vaak het stoplicht op het bord. Er is in de klas geen specifieke instructietafel

² Voor kijkwijzer zie bijlage 2

aanwezig, maar de tafel in het midden wordt wel als zodanig gebruikt en de juf legt vaak aan de tafel van de kinderen uit.

In groep 3/ 4 viel me op dat er maar weinig gebruik van de blokjes werd gemaakt. Dus deze zijn weer nieuw leven ingeblazen en dat blijft een puntje om op te letten. Daarnaast heeft groep 4 de afspraak om het rekenwerk zelf na te kijken. Dat gebeurt lang niet door iedereen. Ook hier gaan we dus beter op letten.

In groep 5/ 6 waren na onze grote meubelverhuizing de dagkleuren zoekgeraakt. Deze zijn inmiddels weer opgehangen. We hebben afgesproken dat de kinderen de werkjes zonder sterretje (zonder uitleg) plannen met de dagkleuren. Er werd tijdens mijn bezoek niet gewerkt met het stoplicht. Hier wordt aan gewerkt en inmiddels regelmatig ingezet.

In groep 7/ 8 is het samenwerken moeilijk in te plannen, omdat daar erg veel niveauverschillen in een klas zitten. Vaak hebben kinderen in een andere klas instructie, of heel ander werk, zodat het samenwerken niet altijd met het maatje kan. In deze klas viel het op dat niet alle kinderen aan hun keuzewerk toekwamen. Dit is wel belangrijk, dus nu heeft deze groep dagelijks een vast moment om te kiezen. Voor een rekentoets hangt er in de klas een doelenposter, zodat de lln kunnen zien wat er van ze wordt verwacht.

Dit jaar hebben we een nieuwe schoolnaam gekregen en het viel me op dat ons nieuwe logo nog niet op al onze weektaken staan. Inmiddels zijn deze allemaal aangepast.

6. Huidige werkwijze

6.1 Kernwaarde Vrijheid en verantwoordelijkheid

Op onze school vinden wij het heel belangrijk dat de leerlingen leren om eigen keuzes te maken. Wij vinden het belangrijk dat de leerlingen weten waarom ze iets maken en wat ze ermee kunnen bereiken. Wij streven ernaar dat de leerlingen zelf een manier/werkvorm kunnen kiezen, waarbinnen ze het doel kunnen gaan behalen en hierbij hun talenten kunnen gebruiken of ontwikkelen. Op deze manier willen wij dat de leerlingen een actieve leerhouding ontwikkelen en dat ze leren verantwoordelijk te zijn voor hen zelf, de anderen en de omgeving. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen gaan ontdekken en experimenteren.

Leerlingniveau:

De leerlingen hebben de vrijheid om aan hun taak te werken, buiten de instructiemomenten om. Deze keuzevrijheid zien we terug in:

- In welke volgorde er geleerd wordt
De leerling kan tijdens het zelfstandig werken kiezen waaraan hij werkt, mits hij heeft deelgenomen aan het instructiemoment (of er is een andere afspraak gemaakt met des betreffende leerling)
- Of hij deelneemt aan de instructie
De leerling kan, in overleg met de leerkracht, aangeven dat hij niet deel wil nemen aan de instructie.
- Of er alleen gewerkt wordt of samen met iemand

De leerling kan zelf kiezen of hij zelfstandig wil werken of juist niet. Op de taak staat welke taak hij met zijn maatje moet maken, andere taken mag hij zelf beslissen met wie hij samen werkt. De leerkracht kan aangeven wanneer deze keuze mogelijkheden niet aan de orde zijn.

- Waar er gewerkt wordt

De leerling kan regelmatig zelf een werkplek uitkiezen. Binnen de school en in de klassen zijn er plaatsen beschikbaar voor het samenwerken en het zelfstandig werken

- Wat er geleerd wordt

Op de taak staat keuzewerk aangegeven. De leerling is dan vrij om te kiezen wat en hoe er geleerd wordt. Om de keuze te structureren zal de leerkracht te keuzemogelijkheden soms beperken.

Leerkrachtniveau:

- De leerkracht gaat uit van de mogelijkheden van de leerlingen en hun handelen er op is gericht om de motivatie en het zelfvertrouwen van de leerling te vergroten
- De leerkracht kan een taak op maat maken, waarin een hoeveelheid onderwijsactiviteiten over een bepaalde tijdsperiode staat aangegeven, die de leerlingen zelf kunnen plannen
- De leerkracht zorgt voor een situatie waarbij leerlingen hulp kunnen vragen aan anderen.
- De leerkracht zorgt voor een situatie waarbij leerlingen zelf kunnen kiezen aan wie ze hulp vragen
- De leerkracht zorgt voor een werksfeer waarin leerlingen leren rustig te werken en te praten
- De leerkracht creëert situaties waarbij de leerlingen leren omgaan met uitgestelde aandacht
- De leerkracht zorgt voor duidelijke regels en afspraken
- De leerkracht zorgt voor situaties waarbij de leerlingen zich aan de afspraken en de regels moeten houden en dit kunnen oefenen
- De leerkracht geeft de leerlingen de ruimte om zelf materialen te kunnen kiezen
- De leerkracht laat de leerlingen eigen werk nakijken
- De leerkracht geeft de leerlingen de verantwoordelijkheid om zelf de volgorde van de taken te bepalen
- De leerkracht stimuleert de leerling om zichzelf te verantwoorden
- De leerkracht geeft de leerling die het aankan de verantwoordelijkheid om zelf te bepalen of zij meedoet aan de instructie

Teamniveau:

- We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de gehele school.
- Ieder is verantwoordelijk voor zijn deel aan taken binnen de school en weet wat er van hem/haar wordt verwacht.
- Ieder is verantwoordelijk voor het bewaken van grenzen en de tijd.
- Binnen de afspraken/grenzen van de school mag ieder zichzelf zijn – eigenheid behouden.
- Als er afspraken op de diverse niveaus worden gemaakt dan verwachten we van elkaar dat we ons daaraan houden.

- We zijn samen verantwoordelijk voor duidelijke en heldere communicatie op alle niveaus in de school.
- We spreken elkaar aan (constructieve feedback)
- We vragen elkaar om hulp waar nodig.

Schoolniveau:

De leerkrachten maken voortdurend keuzes die binnen de gemaakte afspraken passen. Zij kunnen zich daar tegenover collega's en directie over verantwoorden. De leerkrachten ervaren een cultuur van onderling vertrouwen, waardoor het mogelijk is om bij elkaar te rade te gaan of om bij elkaar te gaan kijken. De leerkrachten leren van en met elkaar, dit is bijvoorbeeld mogelijk tijdens de beleidsvergaderingen.

6.2 Kernwaarde Zelfstandigheid

Op Daltonschool Rhenen-Elst vinden wij het belangrijk dat leerlingen doelgericht en probleemoplossend kunnen denken. Op deze manier worden ze een zelfbewust en kritisch mens. Door zelfstandigheid te ontwikkelen willen we bereiken dat de leerlingen vanuit intrinsieke motivatie actief gaan leren en werken.

Leerling niveau:

- De leerling kan zijn werk kiezen
- De leerling kan aangeven wanneer hij hulp nodig heeft
- De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht
- De leerling kan zijn waar mogelijk zelf zijn werk nakijken
- **De leerling kan inschatten of hij deelneemt aan een instructie of niet**

Leerkracht niveau:

- De leerkracht biedt ruimte waarbinnen de leerlingen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen
- De leerkracht creëert een veilige omgeving waarin de leerlingen de ruimte krijgt om zelfstandig te werken
- De leerkracht daagt de leerlingen uit om hun leertaken tot een goed einde te brengen en hierdoor succeservaringen op te kunnen doen
- De leerkracht biedt voldoende tijd aan om zelfstandig te kunnen werken
- De leerkracht geeft de leerlingen de ruimte om aan zijn eigen leerdoelen te kunnen werken en begeleidt dit proces.

Teamniveau

- We hebben een pro-actieve houding.
- We hebben een zelfstandige onderzoekende houding als het gaat om taakuitvoering,
- We vragen om hulp en bieden elkaar hulp als dat nodig is.
- We maken binnen de grenzen van school eigen keuzes.
- We denken oplossingsgericht.
- We weten wat er van je verwacht mag worden en handelen op deze wijze.
- We hakken daarbij knopen door/ en durven beslissingen te nemen.

Schoolniveau:

Binnen de school worden er door de leerkrachten diverse experimenten uitgevoerd om de zelfstandigheid en de intrinsieke motivatie van de leerlingen te vergroten. De leerkrachten zullen zich moeten blijven ontwikkelen, zowel op individueel als op teamniveau. Dit kan door collegiale consultaties of door scholing.

6.3 Kernwaarde Samenwerken

Op Daltonschool Rhenen-Elst vinden wij belangrijk dat leerlingen leren samenwerken, zodat ze van en met elkaar kunnen leren. Door het samenwerken leren leerlingen naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Ze leren dat niet iedereen hetzelfde is en dat er verschillen kunnen zijn in de manier waarop leerlingen leren. Het samenwerken kunnen wij onderverdelen in twee uitgangsvormen:

- Didactisch samenwerken: leerlingen helpen elkaar bij het verwerken van de leerstof
- Sociaal samenwerken: bij deze uitgangsvorm is respect een kernbegrip. De leerlingen leren op deze manier dat ze niet met iedereen bevriend hoeven te zijn om toch goed samen te kunnen werken. Het werken met een “vast” maatje is hier een middel voor.

Leerlingniveau:

- De leerling kan samen met zijn maatje (S) de samenwerkopdracht doen.
- De leerling kan overleggen binnen de samenwerkopdracht
- De leerling kan afspraken nakomen
- De leerling kan de ander helpen zonder voor te zeggen
- De leerling kan met de ander de plaats van werken bepalen

Leerkrachtniveau:

- De leerkracht controleert het nakomen van de afspraken
- De leerkracht stimuleert het samenwerken met alle groepsgenoten
- De leerkracht coacht het elkaar helpen ipv het voorzeggen
- De leerkracht zorgt voor een pedagogisch klimaat waarin een mening mag worden gegeven
- De leerkracht stimuleert het gebruik maken van de verschillende werkplekken
- De leerkracht heeft een voorbeeldfunctie en fungeert als model bij het elkaar geven van positieve feedback, oplossend denken en het belangstelling tonen in de ander
- De leerkracht is in samenwerking met de collega's constructief met als doel samen de taak vorm te geven en het onderwijsaanbod constant te evalueren en waar nodig te verbeteren
- De leerkracht neemt deel aan de team- en beleidsvergaderingen.

Teamniveau:

- We maken gebruik van elkaars talenten en zijn bereid/staan open om van en met elkaar te leren en elkaar te helpen. We tonen daarbij een professionele houding.
- We zorgen voor duidelijke afspraken, zodat het samenwerken voorwaardelijk goed is geregeld.
- We gaan respectvol met elkaar om. Daarbij is er ruimte en waardering voor ieders inbreng.
- We proberen de verwachtingen naar elkaar zo helder mogelijk te krijgen.
- We letten erop dat informeel en formeel in balans blijft.
- We werken aan een open sfeer (open communicatie), waarbij we met elkaar praten en niet over elkaar.
- We luisteren echt naar elkaar.

Schoolniveau:

In onze school hebben we een leerlingenraad, met daarin leerlingen van groep 5 t/m 8. Deze leerlingen vertegenwoordigen alle leerlingen van de school. De leerkrachten van beide teams zijn verdeeld over diverse werkgroepen waarin ze samenwerken om tot een algeheel eindproduct te komen.

6.4 Kernwaarde Effectiviteit

Op Daltonschool Rhenen-Elst vinden wij het belangrijk dat de leertijd van de leerlingen effectief wordt ingezet. Deze effectiviteit wordt bewerkstelligd door het inzetten van een taak. De leerlingen dragen de verantwoordelijkheid voor de taak, die zij in vrijheid zelf plannen en uitvoeren. Door deze vrijheid wordt de tijd effectiever gebruikt en leren de leerlingen meer dan tijdens het stilzit- en luisteronderwijs. De leerlingen worden hierdoor eigenaar van hun ontwikkeling.

Leerlingniveau:

- De leerling kan op een effectieve manier omgaan met zijn tijd, ruimte en middelen
- De leerling weet zich eigenaar te maken van zijn leerproces
- De leerling kan omgaan met de taak die er gehanteerd wordt in de groep
- De leerling weet in welke niveaugroep hij werkt

Leerkrachtniveau:

- De leerkracht hanteert een gedifferentieerd leerstofaanbod dat alle leerlingen bediend hun niveau
- De leerkracht kan het onderwijs zo inrichten dat er efficiëntie is qua tijd, ruimte en middelen
- De leerkracht draagt zorg voor een duidelijke en hanteerbare taak
- De leerkracht zorgt voor een veilig klimaat waarin iedere leerling op zijn niveau kan werken.

Teamniveau:

- We hebben onze prioriteiten helder.
- We zorgen voor inhoudelijk effectieve vergaderingen.
- We zetten materialen en hulpmiddelen effectief en doelmatig in. Voorwaarde zijn genoeg en voldoende middelen.

- We zorgen samen voor een opgeruimd schoolgebouw.
- We werken planmatig, doelmatig en handelingsgericht.
- We maken gebruik van elkaars talenten.

Schoolniveau:

Onze school werkt met diverse methoden. In deze methoden staan leerdoelen centraal. Daltonschool Elst maakt gebruik van groepsdoelen die na iedere (CITO) toets periode worden geëvalueerd en opnieuw bijgesteld. Op deze manier krijgt iedere leerling instructie op zijn eigen niveau.

6.5 Kernwaarde Reflectie

Op Daltonschool Rhenen-Elst vinden wij het belangrijk dat leerlingen de gelegenheid krijgen om gericht naar hun werk en gedrag te kijken en hierover te praten. Daarbij krijgen de leerlingen en de leerkracht inzicht in het leerproces, werkproces en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit werkt motiverend en bevordert de zelfstandigheid.

Leerlingniveau:

- De leerling kan voor, tijdens en na de het maken van de taak terug blikken op de gemaakte keuzes. Zij kunnen dit gebruiken tijdens volgende activiteiten
- De leerling kan zijn taken plannen
- De leerling kan zijn eigen doel stellen
- De leerling kan vooraf aangeven of hij hulp nodig heeft en in welke vorm
- De leerling kan inschatten of hij instructie nodig heeft
- de leerling kan hulp vragen wanneer hij bij het nakijken teveel fouten heeft ontdekt
- de leerling kan verwoorden wat er wel en niet goed ging, tijdens het werken of tijdens het samenwerken

Leerkrachtniveau:

- De leerkracht begeleidt de reflectievaardigheden van de leerlingen
- De leerkracht reflecteert individueel of in groepen op de inhoud/proces van de gestelde doelen
- De leerkracht reflecteert op zijn eigen handelen. Hierbij kan hij ondersteunt worden door VIB of collegiale consultaties.

Teamniveau:

- We reflecteren regelmatig op ons handelen en zijn bereid ons aan te passen waar nodig.
- We geven elkaar constructief feedback en ontvangen deze.
- We geven elkaar complimenten en ontvangen deze.
- We stellen duidelijke en goede vragen om alles helder te krijgen.
- We delen met elkaar, ook de successen.
- Denk in kansen, niet in onmogelijkheden.
- We stemmen af te stemmen op de ontwikkelbehoefte van elkaar.

- We nemen tijd om met elkaar te reflecteren.

Schoolniveau:

De daltoncoördinatoren bezoeken hun collega's m.b.v. de kijkwijzer. Na de klassenconsultatie zullen de bevindingen besproken worden met de betreffende leerkracht. Als afsluiting zullen de algemene bevindingen in een teamvergadering besproken worden.

6.2 Daltonwerkboeken

We werken op beide locaties met een eigen Daltonwerkboek. Het Daltonwerkboek bevat de praktische handleiding met daarin de afspraken over het gebruik van de materialen en de inzet van de taken. Deze werkboeken zitten standaard in de klassenmap en staat op de server. Zo kan een invalkracht snel zien hoe er gewerkt wordt in de groepen. Welke taken er gebruikt worden. En het is ook makkelijk voor de leerkracht om dit als leidraad te kunnen hanteren.

7 Dalton en de mensen

7.1 Leerkrachten en team

Het Daltononderwijs van een school laat zich slechts voor een deel vastleggen in afspraken. Het belangrijkste is en blijft altijd de leerkracht, 'Dalton is a way of life'.

De houding van een Daltonleerkracht kenmerkt zich doordat de leerkracht kinderen stimuleert zelf oplossingen te zoeken. Hij/zij daagt de leerlingen uit zelf na te denken. Een Daltonleerkracht leidt het leerproces waar het nodig is en begeleidt het waar dat kan. Hij of zij stelt zich ten doel om het zelf werken en het met elkaar werken van leerlingen in een veilig pedagogisch klimaat te bevorderen door hen daartoe de ruimte te geven

De leerkracht heeft vertrouwen in de mogelijkheden van kinderen en investeert in een overzichtelijk, gestructureerd en gedifferentieerd aanbod van lesstof.

Om dit te waarborgen zorgt de school dat alle leerkrachten in het bezit zijn of komen van het Daltoncertificaat. Daltonschool Rhenen-Elst investeert waar nodig in de scholingskosten.

Daarnaast werkt iedere leerkracht in een team en draagt actief bij aan alle voorbereidingen, uitwerkingen en ontwikkelingen binnen de school:

We leren van en met elkaar en zijn samen verantwoordelijk voor de doorgaande lijn en de gestelde doelen.

Minimaal 6 keer per jaar hebben wij een beleidsvergadering met beide teams waarbij een onderwerp van Dalton verder wordt uitgewerkt en besproken. Daarnaast wordt er binnen de beide teams tijdens teambijeenkomsten of op individueel niveau gewerkt aan diverse onderwerpen. De Daltoncoördinatoren gaan bij de leerkrachten op bezoek geven feedback op ontwikkelpunten en afspraken in de school. Daarbij wordt de kijkwijzer (zie bijlage) ingezet. Regelmatig evalueren we onze Daltonwerkwijze, maken nieuwe plannen en ontwikkelen een goede doorgaande lijn voor de leerlingen en leerkrachten.

Naast het team heeft de directeur in de Daltonontwikkeling van een school een belangrijke rol.

De directie zorgt ervoor, dat de leerkrachten voldoende ruimte krijgen om zich te ontwikkelen op Daltongebied. De rol van de directie is in deze, dat de voorwaarden om goed Daltononderwijs te kunnen geven kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast zorgt de directeur ervoor, dat de visie van de school samen met het team wordt uitgedragen. De directeur heeft in onze school bewust zitting in de werkgroep Dalton, zodat de lijnen kort blijven.

7.2 Daltoncoördinator

De Daltonontwikkeling wordt aangestuurd door de Daltonwerkgroep (8 keer per jaar overleg). In deze werkgroep zitten de Daltoncoördinatoren van beide locaties en de directeur. De Daltoncoördinator bezoekt de Dompeldagen (studiedagen voor Daltoncoördinatoren en Directie) van onze regio en heeft contact met andere Daltoncoördinatoren en Daltonopleiders.

De Daltoncoördinator is de eerst aanspreekbare persoon voor alle zaken die betrekking hebben op Dalton. Daarbij valt te denken aan klassenmanagement en doorgaande lijnen voor samenwerken, zelfstandigheid en vrijheid/verantwoordelijk en reflectie. Hij/zij zorgt samen met de directie voor de organisatorische aansturing van alle daltonaspecten, welke het functioneren van de school aangaan en verbeteren.

Taakomschrijving van een Daltoncoördinator:

- De daltoncoördinator bewaakt, samen met de directie, het daltongedachtengoed: hij/zij ontwikkelt en borgt de daltonkwaliteit en –kenmerken van het onderwijs; de doorgaande lijnen binnen de school, ook bij wisselingen van personeel
- De daltoncoördinator schrijft het daltonbeleidsplan voor 5 jaar en herzielt dit minimaal 1x per jaar
- De daltoncoördinator coacht/begeleidt nieuwe collega's en enthousiasmeert zittende collega's

- De daltoncoördinator brengt klassenbezoeken en voert klassenconsultaties uit
- De daltoncoördinator ontplooit initiatieven om samen verbeterdoelen vast te stellen, onder andere naar aanleiding van de visitatieadviezen, maar ook op basis van nieuwe inzichten in de literatuur en/of nieuwe ontwikkelingen elders
- De daltoncoördinator brengt nieuwe kennis in het team in
- De daltoncoördinator bereidt het punt Dalton voor en zit deze ook voor tijdens de teamvergadering en de beleidsvergadering
- De daltoncoördinator onderhoudt contact met het regionetwerk midden Nederland
- De daltoncoördinator bereidt de visitaties voor, waarbij de zelfevaluaties centraal staan
- De daltoncoördinator houdt de ouders op de hoogte van veranderingen

7.3 Ouders en leerlingen

Ouderbetrokkenheid en leerlingbetrokkenheid vinden wij als school erg belangrijk.

Dit is de reden waarom wij gekozen hebben voor een gesprekkencyclus, waarbij de leerling aanwezig is. (vanaf groep 3):

Startgesprek	Na drie weken krijgen alle ouders en leerlingen een uitnodiging voor een gesprek. Het gesprek heeft als doel om de start van het schooljaar te bespreken en verwachtingen naar elkaar uit te spreken.
Voortgangsgesprek	In november zijn er voortgangsgesprekken. Doel van dit gesprek is met name het welbevinden van de leerlingen te bespreken. Daarnaast worden de tussenresultaten en de ik-doelen besproken.
Rapportgesprek 1	Resultaatgesprek in februari. Bij dit gesprek worden ook de ik-doelen/portfolio besproken.
Rapportgesprek 2	Resultaatgesprek in juni. Bij dit gesprek worden ook de ik-doelen/portfolio besproken en is er een evaluatiemoment van het schooljaar.

7.3.1 Leerlingen

Een leerling in het Daltononderwijs is een leerling die mogelijkheden krijgt om initiatiefrijk en ondernemend te zijn. Deze leerlingen durven zich te presenteren. De leerling is sociaal, zelfstandig, creatief, verantwoordelijk, zelfbewust en kan en wil kennis en kunde delen.

De leerlingen worden vertegenwoordigd in de leerlingenraad van de school (zie bijlage ? voor verslag en toelichting werkwijze). Zij mogen meedenken en adviezen geven aan het team van de school, de OV (oudervereniging) en de MR (medezeggenschapsraad). De verslagen van de leerlingenraad worden teruggekoppeld in de teams en in de OV en MR. Zo proberen we de koppeling leerling, ouder en school op deze manier vorm te geven.

7.3.2 Ouders

Daltonouders zijn betrokken ouders. We proberen onze ouders op allerlei manieren van informatie te voorzien, zodat men op de hoogte gehouden wordt van ontwikkelingen op Daltongebied. Dit doen wij door informatie te delen op de website, d.m.v. de schoolgids. De ontwikkelingen op Daltongebied worden ook maandelijks in de nieuwsbrief 'info' die naar de ouders gaat omschreven.

Daarnaast zijn er de oudervereniging en de Medezeggenschapraad, die fungeren als directe vertegenwoordigers van de ouders. De oudervereniging wordt vooral betrokken bij het organiseren van allerlei activiteiten, zoals de open dag voor Daltononderwijs. De medezeggenschapraad kijkt beleidsmatig met ons mee.

Ook vragen we regelmatig de mening van onze ouders, door bijv. een koffiemoment te organiseren en door ouders te bevragen.

In het voorjaar 2015 zijn er bijeenkomsten geweest i.s.m. de Medezeggenschapsraad en de oudervereniging en een groepje ouders. Zij zijn tijdens deze bijeenkomsten gekomen tot een visie op ouderbetrokkenheid en Dalton.³

In het afgelopen schooljaar is hier aandacht voor geweest. De startgesprekken zijn ingevoerd en ook zijn de ouders meer op de hoogte gebracht van ontwikkelingen. In het schooljaar 2017-2018 willen we deze ontwikkeling verder doorzetten en uitwerken.

Bijlagen

³ Visie op ouderbetrokkenheid: bijlage 3

Bijlage 1: [LINK Visitatieverslag 23-02-2017](#)

Daltonschool Rhenen-Elst is sinds 2012 gecertificeerd als Daltonschool. In 2017 is de school voor het laatst bezocht. De licentie wordt afgegeven voor 5 jaar.

Bijlage 2: Kijkwijzer Daltonschool Rhenen-Elst

V = wordt gedaan/is zichtbaar
 IO = in ontwikkeling
 X = wordt niet gedaan
 ? = niet kunnen waarnemen
 n.v.t. = niet van toepassing op deze groep

Organisatie	1	2	3	4	5	6
Dagkleuren zijn zichtbaar in de klas						
Leerlingen gebruiken de dagkleuren systematisch bij het plannen						
Leerlingen gebruiken de dagkleuren systematisch bij het aftekenen van de taken						
De structuur van de dag wordt met dagritmekaarten weergegeven						
Er is een instructietafel aanwezig						
Het planbord wordt systematisch gebruikt						
Er is voor iedere jaargroep een stoplicht aanwezig en deze wordt als systematisch gebruikt						
Er hangen maatjesfoto's (op de kasten van de leerkracht)						
De taak	1	2	3	4	5	6
Er wordt gewerkt met een weektaak						
Op de taak of op het bord wordt aangegeven wanneer er instructie is						
De leerlingen kennen de pictogrammen, met de bijbehorende uitvoering op de week-/dagtaak en planbord						
Zelfstandig werken	1	2	3	4	5	6
Leerlingen maken gebruik van het blokje tijdens het zelfstandig werken						
In de klas is een nakijktafel aanwezig						
Leerlingen controleren hun eigen werk m.b.v. bijvoorbeeld zelfcorrigerend materiaal, antwoordenboekjes of nakijkbladen						
Leerlingen kunnen zelf hun werkplek kiezen						
De leerlingen kunnen een bepaalde tijd geconcentreerd zelfstandig werken zonder de aandacht van de leerkracht op te eisen						
Leerlingen kunnen zelf hulpmiddelen pakken en kunnen hier zelfstandig mee om gaan						
Leerlingen kunnen verantwoordelijkheid dragen voor het zelf ophalen en opruimen van materialen						
Indien nodig wordt het stoplicht ingezet tijdens zelfstandig werken. <i>Rood: stil en alleen werken, zonder hulp van de lkr en andere lln</i> <i>Oranje: fluisterend samenwerken mag</i> <i>Groen: zowel medeleerlingen als leerkracht mogen geraadpleegd worden</i>						
Plannen/reflecteren en evalueren	1	2	3	4	5	6

Leerlingen zijn in staat om hun taken te plannen						
Leerlingen werken met ik-doelen						
Leerlingen reflecteren op hun taak						
Er wordt geëvalueerd per taak door de leerlingen op de taak						
Keuzewerk	1	2	3	4	5	6
Het keuzewerk staat op de taak/planbord						
Samenwerken	1	2	3	4	5	6
De leerlingen kunnen in groepjes zitten						
De leerling zoekt indien nodig samenwerking met medeleerlingen bij de uitvoering van de taak						
In de taak zijn structureel samenwerkingsopdrachten opgenomen met het maatje. (S)						
Er is een overzicht van de maatjes aanwezig in de klas. Foto's						

Bijlage 3: Visie Dalton en ouderbetrokkenheid.

Wij dragen (ouders en school) samen de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van ieder individueel kind. Dit doen wij door samen te leren en te werken met en aan de kernwaarden van Dalton. Wij ondersteunen en begeleiden het kind, wisselen informatie uit over het kind, tonen interesse in het kind en reflecteren met het kind. Dit doen wij op een positieve opbouwende manier.

Wat betekent, dit voor ouders en voor de school:

<i>Kernwaarden van Dalton voor de leerling:</i>	<i>Ouderbetrokkenheid in relatie tot de kernwaarden van Dalton.</i>
Samenwerken Respect voor de ander. Leren met en van elkaar Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen.	Samenwerken: Een gelijkwaardige samenwerking tussen school, leraren, ouders en leerlingen is nodig in het belang van de (school)ontwikkeling van het kind.
Vrijheid en verantwoordelijkheid. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen.	Vrijheid en verantwoordelijkheid: Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Ouders zijn betrokken bij de schoolontwikkeling van hun kind. Ouders kennen de inhoud van het begrip vrijheid, waarbij het maken van keuzes om te werken aan vrije onderwerpen ook vanuit de thuissituatie gestimuleerd kan worden.
Effectiviteit / doelmatigheid Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. We werken met leerdoelen, leren kinderen plannen van tijd en bieden veel structuur, door inzet weektaak, blokje, stoplicht.	Effectiviteit/doelmatigheid Ouders zijn bekend met de structuur en werkwijze. Ouders zijn bekend met de regels die we hanteren in de school. Ouders weten, dat kinderen met dag en weektaken werken. Ouders zijn bekend met de dagkleuren. Ouders kunnen kinderen ook thuis begeleiden met planning, bijv. van huiswerk.
Zelfstandigheid Zelfstandig leren en werken op een daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk.	Zelfstandigheid Ouders weten dat er aan zelfstandigheid wordt gewerkt. Leerkrachten zorgen, dat ouders weten wat een kind al zelfstandig kan in de groep en welke mate van zelfstandigheid van kinderen bij welke leeftijd verwacht mag worden. Ouders kunnen in de thuissituatie zelfstandigheid van hun kind bevorderen.
Reflectie Nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk en de gevolgen ervan en hiervan leren.	Reflectie Ouders weten, wat reflectie op schoolniveau is. Ouders zijn bekend met de leerlingenraad. Ouders en kinderen ervaren dit ook tijdens de gesprekken, waarbij de leerling, leraar en ouders de voortgang of het rapport bespreken. Ouders kunnen aansluiten bij school, door ook te reflecteren op gedrag en schoolwerk(huiswerk) in de thuissituatie.

Deze visie op ouderbetrokkenheid is in de mei 2015 in het team, de OV en MR gepresenteerd